

Melkert

arbeidsmarkt zal dat zelf in de komende jaren ook steeds harder nodig hebben.

Mevrouw **Jaarsma** (PvdA): Voorzitter! Na deze beantwoording heb ik bijna tranen in de ogen. Ik vind het heel goed dat de minister zo zijn best heeft gedaan, maar het lijkt wel heel erg veel op welzijnswerkterminologie uit de jaren zeventig. Ik bedoel daar niets slechts mee, want daar zat een aantal goede dingen in. Zo langzamerhand wil ik echter wel boter bij de vis.

Maandag las ik in de Volkskrant de kop: "Loonstijging gaat voor oude beloften in nieuwe CAO's". Ik citeer uit het stuk: "De aandacht voor jongeren krijgt geen vervolg met meer aandacht voor andere werknemers, hoewel vakcentrales en werkgevers daarover de afgelopen jaren een reeks mooie afspraken hebben gemaakt."

Dit is nu precies de achilleshiel van dit wetsvoorstel. In eerste termijn heb ik gevraagd hoe serieus de regering dit wetsvoorstel neemt. Ik heb kritiek geuit op de handhaafbaarheid. Ik handhaaf die kritiek.

Ik wil een klein testje bij de minister doen door hem antwoord te vragen op de volgende vraag: is de minister bereid om de algemeenverbindendverklaring bij CAO's uitsluitend en alleen toe te passen als in die CAO's een passage is opgenomen over het allochtonenbeleid? Ik zeg dus nog niet eens, dat daarin iets over de evenredigheid moet staan. Alleen als de minister mijn vraag met ja beantwoordt, ben ik bereid hem te geloven. Voor het overige zullen wij voor het wetsvoorstel stemmen. Als hij echter met nee antwoordt, zullen wij evenzeer als bij de vorige wet onze twijfels houden en geduldig afwachten hoe het met de evaluatie gaat.

Minister **Melkert**: Voorzitter! Ik vind dat mevrouw Jaarsma echt wat te somber is over wat op de arbeidsmarkt gaande is. In CAO-besprekingen staat heel wat druk op de onderhandelaars om in de primaire arbeidsvoorwaarden iets zichtbaar te maken van het doorvertalen van de economische groei. Uit de cijfers blijkt echter dat er geen reden is om somber te zijn over de

beleving van het verantwoordelijkheidsgevoel van sociale partners. Zij proberen een en ander in evenwicht te houden, ook in een tijd van gunstige conjunctuur. Afspraken in CAO's kunnen ook betrekking hebben op de inschakeling van langdurig werklozen of de inschakeling van allochtonen; iets te vaak vallen beide begrippen helaas samen. Het was geen taal van de jaren zeventig maar taal van het jaar 2000 en daarna toen ik zei dat de Nederlandse arbeidsmarkt met de huidige vergrijzing steeds meer ruimte zal moeten maken voor het inschakelen van mensen die tot nu toe veel minder aan de slag kwamen. Er zijn dus ook objectieve factoren die ons niet somber hoeven te maken over de vooruitzichten die er zijn.

Moet je daarvoor dan paardenmiddelen inzetten, zoals het middel dat mevrouw Jaarsma introduceerde? Het antwoord is nee. Er zijn namelijk ook andere redenen om het instrument van de algemeenverbindendverklaring van CAO's als belangrijk te zien; die zijn de fractie van mevrouw Jaarsma goed bekend. Daarmee kan de inbedding van het arbeidsvoorwaardenbeleid in de bredere ontwikkeling van de arbeidsmarkt, zoals bij voorzieningen voor opleiding en kinderopvang, gestalte krijgen. Bij dergelijk flankerend beleid behoort ook de inschakeling van langdurig werklozen en allochtonen. Dat maakt de Nederlandse arbeidsmarkt zo typerend. Dat heeft mede te maken met het belangrijke instrument van de algemeenverbindendverklaring. Mevrouw Jaarsma bood mij een ruil aan. Wat mij betreft, kies ik dan voor leven met de twijfels van de PvdA-fractie en met de zekerheid van de handhaving van de algemeenverbindendverklaring.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

De vergadering wordt van 23.55 uur tot 0.15 uur geschorst.

De **voorzitter**: Ik deel de Kamer mee, dat de leden Boorsma en Stevens mij hebben laten weten dat zij de vergadering hebben moeten verlaten.

Ik deel de Kamer voorts mee, dat de vergadering van 21 april om 10.00

uur begint, gelet op de aangemelde spreektijden.

Aan de orde is de voorzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Regels inzake een stelsel van varkensrechten en een heffing ter zake van het houden van varkens (Wet herstructurering varkenshouderij) (25746).**

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Pit** (PvdA): Voorzitter! Mijn fractie heeft gedurende het proces van de behandeling tot een minuut geleden geprobeerd om te ontkomen aan het duivelse dilemma van voor of tegenstemmen. Naar ons oordeel – mijn fractie is daar redelijk unaniem in – is voorstemmen niet goed, maar tegenstemmen ook niet. Wij hadden gehoopt dat de minister het ons mogelijk zou maken om unaniem voor te stemmen, door ofwel de derde weg te bewandelen en te zoeken naar samenwerking met de sector, ofwel met een sociaal plan te komen die de sanering, die zonder twijfel het gevolg van deze wet zal zijn, aanvaardbaar maakt. Dat is niet gelukt. Na de tweede, maar eigenlijk ook na de eerste termijn, hebben wij geen enkele toezegging gekregen. Dat betekent dat ieder lid van mijn fractie zich heeft moeten afvragen wat hij of zij het zwaarst laat wegen, de bezwaren van het voorstemmen of die van het tegenstemmen. De conclusie is dat een aantal leden tegen zal stemmen en een aantal voor. De laatsten zijn iets in de meerderheid.

De heer **Varekamp** (VVD): Voorzitter! Er is een uitgebreide schriftelijke voorbereiding aan deze plenaire behandeling voorafgegaan. Wij hebben vandaag een uitgebreide plenaire behandeling gehad, met een uitgebreide beantwoording van de minister. Onze fractie heeft alles afgewogen, het voor en het tegen. Zij is tot de conclusie gekomen dat zij voor zal stemmen.

□

De heer **Hessing** (D66): Voorzitter! Mijn fractie heeft bij de behandeling van dit wetsvoorstel vanaf het begin gezegd achter de doelstelling van herstructurering van de varkenssector te staan. De noodzaak om de Minas te doen laten slagen, de noodzaak om evenwicht op de mestmarkt te bereiken, noopt tot het uitnemen van 14 miljoen kilogram fosfaat. Over de doelstelling kan wat mijn fractie betreft geen misverstand bestaan. Argumenten van milieu, ruimtelijke ordening en dierenwelzijn zijn zwaarwegend genoeg om achter deze wet te gaan staan.

Een nadrukkelijke kanttekening had en heeft mijn fractie als het gaat om de vraag of tegenover de korting die in deze wet is neergelegd een vorm van vergoeding zou moeten staan. Daarover is zowel schriftelijk als vandaag mondeling uitgebreid van gedachten gewisseld, maar er is geen overeenstemming bereikt. Mijn fractie blijft bij haar standpunt dat de minister het aanzienlijke risico loopt dat hij op enig moment in een rechtszaak tot de conclusie moet komen dat hij toch gehouden is om een vorm van schadevergoeding toe te kennen. Wij hebben kennisgenomen van het standpunt van de minister dat hij, wanneer dat het geval zou zijn, bereid is om over te gaan tot een schadevergoeding voor de sector. Uitgaande van dat standpunt, kan mijn fractie, alles afwegende tot de volgende conclusie komen: zij is voor meer D66 en minder varkens. Daarom stemt zij voor dit wetsvoorstel.

□

De heer **Braks** (CDA): Voorzitter! Op dit late uur van de dag en na alle indringende beraadslagingen wil ik niet verhelen dat mijn fractie teleurgesteld is in met name de fracties die tijdens dit debat zoveel verwachtingen hebben gewekt ten opzichte van de betrokkenen, maar dit niet waar kunnen of willen maken in hun stemgedrag.

Mijn fractie komt aan het einde van deze uitvoerige beraadslagingen tot de conclusie dat werkelijk op geen enkele wijze aan de wensen van de Kamer als geheel en dus aan de wensen van onze fractie tegemoet is gekomen. Er is een indringend beroep op de regering gedaan, want het gaat uiteindelijk om een

wetsvoorstel dat in zijn uitwerking zeer onrechtvaardig is voor de mensen in de sector en voor de sector als geheel. Het is een wetsvoorstel dat juridisch sterk aanvechtbaar is en dat de lasten van dit overheidsbeleid eenzijdig afwentelt op een beperkte groep mensen, namelijk de varkenshouders. Door de uitwerking van het beleid worden in het bijzonder ook de moderne gezinsbedrijven zwaar getroffen. Dit alles brengt mijn gehele fractie ertoe, haar steun aan dit wetsvoorstel te onthouden.

De **voorzitter**: Voor de goede orde wijs ik erop dat het eerste deel van hetgeen de heer Braks heeft gezegd geen stemverklaring is.

De heer **Braks** (CDA): Voorzitter!

De **voorzitter**: Dit is een constatering.

De heer **Braks** (CDA): Mag ik daar een constatering tegenover plaatsen? Ik heb het gevoel dat u bij de stemverklaringen die aan de mijne vooraf zijn gegaan, dezelfde opmerking had kunnen maken.

De **voorzitter**: Ik heb niet het gevoel gehad dat men zich toen schuldig heeft gemaakt aan het becommentariëren van andermans standpunten. Dat hoort niet bij een stemverklaring.

□

De heer **Pitstra** (GroenLinks): Voorzitter! Er zijn zeker bezwaren aan te voeren tegen deze wet. Zij had socialer en rechtvaardiger gekund, maar vanwege het dogma "geen structuurbeleid" behoorde een gedifferentieerde korting kennelijk niet tot de mogelijkheden van paars. Wij betreuren dat. Het varken zelf schiet er in onze ogen onvoldoende mee op: het gebruik van stro is op de lange baan geschoven, megabedrijven worden niet uitgesloten en de unieke kans op het grootschalig omschakelen op biologische varkenshouderij wordt niet echt gegrepen.

Toch steunen wij deze wet omdat de kans niet verloren mag gaan om eindelijk iets aan te doen aan het feit dat er in Nederland veel te veel varkens zijn, waardoor onder andere het milieu wordt aangetast. Het schokeffect dat eindelijk in de sector is opgetreden – overigens pas na het

besluit van de Tweede Kamer – mag niet verloren gaan door een besluit van de Tweede Kamer. Wij zijn dan ook blij dat het erop lijkt dat de wet op een meerderheid kan rekenen.

De **voorzitter**: Ik vraag mij af of mijn vermaning van zojuist bij de heer Pitstra wel aan het juiste adres was.

In stemming komt het wetsvoorstel.

Vóór stemmen de leden Hessing, Van Heukelum, Hilarides, De Jager, Ketting, Korthals Altes, Lodewijks, Loudon, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Meeter, Pitstra, Le Poole, Rensema, Roscam Abbing-Bos, Scholten, Schoondergang-Horikx, Schuyer, Stoffelen, Talsma, Tiesinga-Autsema, Varekamp, Ter Veld, Verbeek, Vriskoop, Wöltgens, Zijlstra, Zwerver, De Beer, De Boer, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Van Eekelen, Gelderblom-Lankhout, Ginjaar, Glastra van Loon, Van Graafeiland en Heijne Makkreel.

Tegen stemmen de leden Hendriks, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, Jaarsma, Jurgens, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Luimstra-Albeda, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Postma, Rongen, Schuurman, Steenkamp, Veling, Werner, De Wit, Van de Zandschulp, Baarda, Batenburg, Van den Berg, Bierman, Braks, Van Dijk, Eversdijk, Van Gennip en Glasz.

De **voorzitter**: Ik constateer dat het wetsvoorstel met 38 tegen 29 stemmen is aangenomen.

Sluiting 0.32 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om:

a. de openbare behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen plaatsvinden op:

21 april 1998

Vaststelling van nieuwe regels met betrekking tot de (re)integratie van arbeidsgehandicapten (Wet op de (re)integratie arbeidsgehandicapten) (25478);

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de